

S. Mariae Majoris, & S. Stephani ac Laurentii extra muros in via Tibuli, & his versibus exprimuntur.

Paulus, Virgo, Petrus, Laurentius, atque Joannes.

Hic Patriarchatus nomen in Urbe tenent.

Quare ita Ecclesiae istae appellantur, plures rationes reddi solent, & inter ceteras illa est, quia hujusmodi Basiliæ delinatae erant, ut cum quatuor Patriarchæ Roman adventarent, quisque proprium haberet palatum: & quemadmodum Pontifex in habitat Basilicam S. Joannis Lateranensis, ita Patriarcha Constantinopolitanus S. Petri Alexandrinus S. Pauli, Antiochenus S. Marie, Hierosolymitanus S. Stephani, & Laurentii palatum sibi haberent. Theat. vitæ hum. lit. E, fol. 143. Illecas Histor. Pontific. lib. 4. cap. 37.

Ibi: Illud tamen mirum videri poterit.

180 Sed non mirabitur aliquis perpendens quæ tradidimus supra, num. 176. cum seqq. nam Gelasii temporibus dubium erat ius prælationis Ecclesie Constantinopolitanæ, ideoque Pontifex Alexandrinam Sedem illi præposuit, prout & alii Summi Pontifices post canones Concilii Constantinopolitanæ I. & Chalcedonensis præposuerunt, quos recentef Glossa Gregoriana in cap. Constantinopolitana, 21. dist. Imo & recens scribebentes dum se ad ea tempora referunt, eundem ordinem servant. Vide Illecas ubi sup. lib. 2. cap. 1. Sed Justiniani ætate absque contractione Antistes Constantinopolitanus reliquis præcellebat, Bellarmin. lib. de Roman. Pontific. cap. 24. Theat. vitæ human. lit. P. fol. 100. & hoc in causa fuit, ut Julianianus Constantinopolitanum Patriarcham, quem honore afficere sibi cordi erat, Alexandrino, & aliis anteponeret. Vidd infra, cap. proximo, n. 32.

Ibi: Apud quem præter alia multa.

181 Post Gregorianam emendationem Decreti in cap. Renovantes, 22. distinct. ubi ante inferior Roma legebatur, nunc legitur superior: & ibi glossa Gregoriana animadvertisit, Græcè legi antiquior, seu senior, sicut in capite proximo sequenti dicitur; nam Constantinopolis nova Roma nuncupata est, & urbs in qua Sedes Apostolica residebat, vetus, antiquior, vel senior Roma vocabatur, l. *Omni innovatione 6. C. de Sacrafanti Eccles. cap. Constantinopolitana, 22. dist. l. unic. C. de privileg. urb. Constantinopolit. lib. 11. authent. Ut Ecclesia Romana, in princip. collat. 2. & ibi Glossa verb. Auterior, autent. de Ecclesiast. titul. collat. 9. & hoc paf sim Scribentes, quos pronuper dedimus, obser vantur.*

182 De Scriptoribus Ecclesiasticis, qui commentaria super novum & vetus Testamentum ediderunt, aut aliquid circa illa elaborarunt, plenissimum indicem reperies apud Senen. in Bibliothec. Sancta, lib. 4. ubi quid unusquisque prodidit in lucem exactè demonstrat, apud Bellarmin. de Scriptorib. Ecclesiastic. Trithem. in Catalog. Cornel. à Lapide in proœm. ad singulos libros, & B. Hieronymum de Script. Ecclesiast.

S U M M A R I U M.

- 1 De quatuor primis generalibus Conciliis.
- 2 Conciliorum divisio.
- 3 Quæ Concilia sint nationalia.
- 4 Discrem inter generalia, & localia Concilia.
- 5 Conciliorum origo.
- 6 De Concilio generali Niceno, cum numer. seqq.
- 12 De Constantino Magno traduntur aliqua.
- 13 De Olympiadum initio, remissive.
- 14 De indictionibus, remissive.
- 15 De vicennialibus, quæ Constantinus celebravit.
- 16 De quinquennialibus & decennialibus ab eo celebratis.
- 17 Quinquennalia & decennalia unde originem contraxerint.
- 18 De decennialibus Augusti.
- 19 De vicennialibus.
- 20 Iterum de Niceno Concilio, cum numer. seqq.
- 22 De Arrii vita & interitu, & num. seqq.
- 24 Evangelia super thronum constituta sunt in loco ubi Patres Concilii conveniebant.
- 25 Quot canones editi sunt in Niceno Concilio.
- 26 De Synodo generali Constantinopolitana I. cum num. seqq.
- 34 De Synodo Ephesina generali, cum numer. seqq.
- 41 De Concilio Chalcedonensi generali, cum numer. seqq.
- 51 De laudibus & autoritate horum quatuor Conciliorum.
- 52 Ante Gelasium I. Pontificem nullum est habitum generale Concilium, præter quatuor præcipua.
- 53 De Conciliis omnibus hucusque initis, remissive.
- 54 Concilia etiam generalia non obligant ubi non sunt recepta. Sed Limitatur quoad fidei dogma ta.
- 55 Qualiter peccent, quæ Concilia generalia non recipiunt, aut successores eorum.

De quatuor primis generalibus Conciliis.

C A P U T X V.

Prosequitur D. Covar. quæ capite proximo ex Gelafr. refece cooperat, quorum series, ut ibi, num. 2. præmisimus, habetur tom. 3. Concilior.

Verba ista, quibus caput nostrum exorditur, desumpta sunt ex D. Paulo 1. ad Corinth. cap. 3. de quorum interpretatione consule Lorin. in Epist. I. Beat. Pet. cap. 2. vers. 5. verb. Lapidem vivum Cornel. à Lapide in Epist. D. Paul. sup. d. cap. 3. & nos aliqua prænotavimus supra, cap. proxim. n. 13. 140. & 158. cum seq.

Hæc quatuor generalia Concilia memorat Justinianus jubens ab omnibus observari, & qui contra definitiones eorum quicquam tenuerit, ut hereticum coercendum decernit, l. Nemo 4. l. Nos redentes 6. §. Suscipimus, l. fin. §. ult. C. de

Varias Resolut. Lib. IV. Cap. XV.

267

de Summa Trinitate, l. Quicumque 6. C. de heretic. authentic. de Ecclesiast. titul. in princip. col. 9. Et licet sub tempora Justiniani Constantinopoli quinta generalis Synodus haberetur, ejus in prædictis Constitutionibus non meminit: tum quia Concilium illis posterius fuit: tum etiam quoniā quatuor prima universalia Concilia adūlta Evangeliorum habebantur, & quasi Paradisi flumina, quapropter ceteris etiam universalibus & autoritate, & doctrina censentur potiora, cap. I. §. Inter cetera, 15. dist. ubi Barboſa num. 25. in collectan. Unde fortassis Imperator his recentis quintum prætermis.

Ad Num. I.

2 Diffident inter se scribentes, dum Conciliorum species discernunt, ut videre est apud Barboſa ubi proxime, num. 1. cum seqq. Verum summa eorum divisio est, quod omnia Concilia aut generalia, seu universalia sunt; aut localia. Rursum localia subdividuntur in nationalia, provincialia, & Episcopalia. Universalia sunt quæ Sedis Apostolicæ autoritate, Prælati ex toto terrarum orbe accertis pro negotiis totius Ecclesie tractandis congregantur: his Summi Pontifices per se, aut per suos Legatos intersunt, quæ ecumenica, & plenaria etiam nuncupantur. Poterit quodammodo universale Concilium appellaris; cum Pontifex convocatis Episcopis Italæ, vel alterius provincie, Synodus instituit ad definitionem alicuius negotiis statuendam, quæ apud omnes Christiani Principatus Antistes ut dogma universale recipiatur. Sed hoc minus propriè dicitur universalis ratione scilicet universalis autoritatis, quam ab ipso Christi Vicario consequitur; deficit enim universalis vocatio Prælatorum ex toto orbe Christiano, ut Concilium propriè generale censeatur.

3 Nationalia Concilia appellantur, quæ convenientibus Episcopis non solum unius provincie sed totius nationis, vel Regni, pro expedientis negotiis ad illud spectantibus. Præside Primate, seu Patriarcha peraguntur, qualia plurima in Hispania, Gallia, & Italia congregata leguntur, & omnia in unum congerit Padilla in Chronographia Concilior. tit. quæ Concil. cœnatur usque nation. Provincialia dicuntur, quæ ex conventu Prælatorum unius provincie constat, Metropolitanus præsidente, in quibus de rebus quæ ad eam provinciam attinent, differuntur. De his agit Gratian. 18. tis. per tot. Episcopia (quæ secundum communem loquendi usum Synodi vulgo vocantur, ut observat Aug. Barboſa sup. n. 1.) sunt quæ Episcopi cum Clericis saarum Diœcesum habent, de quibus in cap. Quod super 9. de majorit. & obed. cap. 2. cap. Annis, 16. dist. 18. His adjicunt aliqui Concilium Monachale, seu Conventuale: sed hoc Capitulum dicitur, Aug. Barboſa ubi proxime. De hac Conciliorum partitione consulere oportet caput 2. §. Porro, 3. dist. Gloss. verb. Universalis, in cap. Convenientibus, 1. q. 7. Card. Bellarm. træst. de Concil. lib. 1. t. 4. Card. Jacob. eod. træst. lib. 1. art. 2. §. Quot autem, Can. de locis Theologic. lib. 5. c. 1. Didac. ab Alava træst. de Concil. Dionys. Paul. de vera quat. Patriarchal. Sedium erectione, cap. 12. Padill. sup. tit. de Concilior. partition. Aug. Barboſa sup. ex n. 1.

4 Inter generalia, & localia Concilia multum interst. Primum illa sola Sedes Apostolica potest D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

Primum Concilium generale authoritate, ac convocatione, sub tempora magni Constantini L. 2

tini celebratum apud omnes confat. Glossa verb. *Synodo*, in cap. *Futuram*, 12. quæst. 1. Albert. Pigh. sup. d. lib. 6. cap. 1. Card. Jacobat. lib. 1. art. 5. Polydor. Virgil. de *Inventor. rer. lib.* 8. cap. 5. Padill. tit. de origin. Concilior. verf. *De origine vero*, *Barboſa num.* 10. Nicænum I. vocatur ab urbe Nicæa in Asia, quæ est Bithynæ Metropolis, olim Antigonia, ab Antigono conditore dicta, quam postea Lysimachus ab uxoris nomine Nicæam appallavit. Ejus meminere Strab. lib. 12. Plin. lib. 5. cap. 32. Ptolem. lib. 5. cap. 1. Abrah. Ortel. verb. *Nicæa*, Calep. eod. verb. qui & alias urbes ejusdem nominis memorant. In hac eadem civitate Concilium alterum generale habitum est, ut tradit Padilla fol. 48.

Vers. *Trecentorum decem & octo Patrum.*

7 Hunc esse numerum Prælatorum, seu Episcoporum, qui Synodo Nicæna primæ interfuerunt, testantur Imperatores in l. *Nemo* 4. l. *Nos redde*tes 6. §. *Suscipimus*, l. ult. §. *Sequentes*, C. de sam. *Trinit.* l. *Quicunque* 8. C. de heretic. authent. de Ecclesiast. titul. in proœm. Cardin. Baron. *Annal.* tom. 3. anno 325. num. 18. & ibi Spondan. in *Epitom.* num. 6. Jacob. Gualter. in *Chronic.* ad anno 400. pag. 278. Onuphr. in *Chronic.* anno 325. Marta de *jurijdict.* part. 1. cap. 15. num. 7. Card. Bellarm. sup. lib. 1. cap. 5. vers. de numero, Azor. *institut.* moral. part. 2. lib. 5. cap. 16. in princip. Illescas *Hist.* Pontif. tom. 1. lib. 2. cap. 1. Barboſa sup. n. 23. Padilla in d. *Chronographia*, fol. 5. Theat. vitæ humanæ lit. C. pag. 322. vers. *Primum*, Carrill. *Annal.* anno 325. & notatur in epigraphe Concilii Nicæni, & hunc numerum esse Episcoporum, qui huic Concilio interfueruere, omnem communem concensu probarunt, teste Spondano ubi *nuper*, d. ann. 325. num. 6.

8 Accelerunt & aliqui Episcopi Arriana hærefi infecti, qui renuerunt præceptoris sui damnationi subscrivebant: postea tamen assensum definitioni Sacrosanctæ Synodi prefecerunt, ex quibus duo non anteceperunt, quām Arrius palinodiam recantaret, Spondan. sup. n. II. & 25. Illescas ubi proxime. Multitudine gentium: quæ cum Prælatis Nicæam adierunt, penè innumerabunt, quibus omnibus Imperator Constantinus in singulis dies magnifice cibaria largiri præcepit. Spondan. n. 6.

Ibi: *Quos jure optimo poteris compare.*

9 Praefatum numerum Prælatorum ut mysticum præconis pluribus efferunt Scribentes, ut refert Spondan. ubi proxime: D. Ambros. in *prefat. liber. de Fide*, ait hunc numerum sacrum, & mystice figuratum esse 318. milibus, quibus Abraham quinque Reges aggressus debellavit, quod tradit Barboſa ubi sup. num. 53. Spondan. num. 49.

Vers. *Mediante Maximo Constantino Augusto.*

10 Circa annum, quo Nicæna Synodus celebra-ta est, diversimode sentiunt Authores, et si cun-

ti, conuentant sub tempora Constantini Magni congregatam, si mulque absolutam esse: sed Card. Baron. tradit, hujus Concilii celebrationem contigisse anno 325. Christi, 20. Imper. Constantini, 12. Pontificatus Sylvestri I. Paulino, & Juliano Confusibus. Quam temporis computationem amplexum sunt Spondan. in *epitom.* ad Baron. ann. 325. num. 1. Carrill. sup. Theat. vitæ hum. ubi *nuper*, Jacob. Gualter. in *Chronic.* ad ann. 400. pag. 278. D. Covarr. sup. lib. 1. cap. 12. num. 3. ad fin. in *Onuphr.* *Chronic.* anno 325. Azor. *Instit.* Moral. part. 2. lib. 5. cap. 16. vers. *Primum*, & alii: quam opinionem probabilem agnoscit Barboſa supræ, num. 21. quia tractatus inter Pontificem & Imperatorem de convocando Concilio, habitus est ab anno 325. sed id coepit effectum fortiri, ut ei videtur, anno 327. finemque accepit anno 330. Vide alios, quos dedimus supræ, num. 7. & notata sup. lib. 1. cap. 12. num. 19.

Ibi: *Qua quidem ratione adducor, ut existimem.*

Vide Baron. & Spondan. sup. num. 2. ubi latè probat adversus alios, Concilium Nicænum per actum fuisse eodem anno, quo inchoatum est, à die scilicet 13. Kalend. Julii usque ad diem 8. Kalend. Septembris, id est, à die 19. Junii ad 25. Augusti, quos sequitur Carrill. d. anno 325. & in dicta Epigraphe Concilii Nicæni, tom. I. Concilior. dies initii idem asfiguntur, de quo D. Covarr. infira, vers. *Sed & illud, an fin.*

Ibi: *Era vero convenit anno Domini.*

De Era Cæsaris vide quæ notavimus supræ, lib. 1. c. 12. n. 12. cum seqq.

Ibi: *Neque enim Chronologi hac in re ubique convenient.*

De hac Chronologorum varietate differit Spondan. in *epit.* ad Baron. anno 337. n. 1. Theat. vitæ humanæ lit. I. pag. 180.

Ibi: *Constantinum anno trigesimo primo.*

Constantinus magnus est natus in Britannia anno 271. Theat. vitæ hum. lit. T. pag. 74 Imperii clavum teneri coepit anno 306. Baron. ibi, & Spondan. n. 4. Theat. vitæ hum. ubi proxime, ubi quod ad Imperium pervenit anno 307. vel 308. Obiit anno 337. die 22. Maii, quod Paſcha Pentecostes celebrabatur in suburbano Nicomediae, Feliciano, & Titiano Confusibus. Card. Baron. anno 337. & ibi Spondan. num. 1. & 2. Carrill. eod. anno, Onuphr. sup. Jacob. Gualter. ubi *nuper*, pag. 279. Theat. vitæ humanæ lit. D. pag. 131. Illescas *Hist.* Pontif. lib. 2. cap. 3. in princ. ubi notat deceſſus sub Julio Pontifice, aut paulo ante. Ex quibus Carrill. obſervat, Constantinus imperasse annis 30. mensibus 9. diebus 27. Constantinus deceſſus sexagesimum quintum, aut sextum ætatis annum agens, ut præfati Authores

thores tradidere. De genere ac parentibus hujus Imperatoris vide Spondan. anno 306. & 337.

Ibi: *Anno secundo Olympiadis 278.*

13 De Olympiadum initio ac computatione nonnulla præmisimus supræ, lib. 1. cap. 12. num. 3. & vide Gualter. in *Chronic.* ad ann. 400. pag. 277. Theat. vitæ hum. lit. I. pag. 283. Tornell. *Annal.* anno 3278. d. n. 3.

Ibi: *Ea etenim indictione convenit anno.*

14 De indictionibus actum est supræ, d. cap. 12. n. 16. quibus jungit Theat. vitæ humanæ lit. I. pag. 180. Gualter. ubi proxime.

Ibi: *Et ne mihi quis objiciat.*

Chronologiam Regis Alfonſi in procœdio legum Partitarum in multis depravatam, & erroneam obſervat Greg. Lop. ibi, gloss. 23.

Vers. *Ex quibus obiter.*

15 Constantinium pereacto Concilio Nicæno, in eadem civitate maxima cum frequentia & apparatu vicennalia celebraſſe (erat quippe ille vigesimus sui Imperii annus, ut aſſertum est,) teſtantur Sigon. lib. 3. *Imper. Occident.* Theat. vitæ hum. lit. M. pag. 788. Spondan. d. anno 325. num. 50. ubi tradit, Constantinium iis vicennialibus Conſtantium Filium suum ſecundogenitum Cæſarem creaviffe, cunctosque Episcopos, qui Concilio interfueruere, regio excipiente convivio, ac muneribus auctoſ, ac de concordia monitos dimiſſe. Vide tamē eundem Spondan. in addit. ad d. numer. 50.

16 Verūm Constantinus etiam quinquennalia quinto Imperii anno, decennalia decimo, & tricennalia trigesimo ſolemniter celebrauit, ut habetur apud Theat. vitæ humanæ ubi proxime, ex Sigon. lib. 2. 3. & 4. *Imper. Occident.* ac de decennialibus teſtantur Joan. Rosin. de antiquitatib. Roman. lib. 5. cap. 22. vers. *Decennales*, Spondan. anno 315. num. 1. ubi obſervat, Imperatorem non Gentiliū more, fed Christianorum decennalia peregriffa, pars gratiarum actiones, preceſque ſolemuiter fundentem: ſolebatque in his ſolemnibus votorum nuncupatio fieri pro ſalute Principum tertia die poſt Kalend. Januar. quando singulis annis una libra auri in ſeptuaginta duobus ſolidis obryſis ipſo anni principio offerri conveverat. Ita Eufeb. lib. 1. de vit. Constantini, c. 41. Facit lex Si calumnietur 233. S. Poſt Kalendas, ff. de verb. ſignificat. lex unica, C. de oblat. voror. lib. 12. Hæc ad tempora Christianorum Imperatorum ſunt referenda; nam apud ethnicos aliter votorum iſta nuncupatio exhibebatur, ut obſervat Spondan. ubi proxime.

Ibi: *Quæ vero ſint Vicennialia, ac Decennalia.*

17 Quoniam pronuper aſſeruimus, Constantinium quinquennalia celebraſſe, necesse est adjicere, unde hæc originem traxerint. Augustus igitur poſt repor-

tatam ex Antonio victoriam apud Actium promotorium, ubi urbem Nicopolim condidit, illic ludos quinquennales instituit, Sueton. in *Augusto*, c. 18. Dio lib. 51. & 53. ideo ſic nuncupatos, quia quinto quoque anno iterabantur, qui non Nicopoli ſolum, fed etiam Romæ, & ab aliis Imperatoribus peracti ſunt, Rosin. d. cap. 22. vers. *Quinquennales*. Hos ludos introducti Augustus anno mundi 4026. ante Christum 27. Imperii ſui i. 6. Salian. *Annal. Ecclesiastic.* tom. 6. anno 4026. n. 4. & 5.

Decennalia quoque eundem Augustum authorem habent, qui ut Imperio ſue invidia potiretur, foletab inter ludorum apparatus, & ſpectaculum, decimo adveniente anno, populo Imperium renunciare, quod tamen ipſe quaſi invitus itefum ab ipſo populo recipiebat: quod ſingulis decenniis repetebatur, unde decennales ludi ſunt dicti: quem morem posteriores Imperatores quoad celebritatem ludorum obſervarunt, quanvis illis non temporale, ut Augusto, ſed perpetuum Imperium deferetur, de quo Dio lib. 53. ibi: *Augusto cum primum decennium exiuit, aliud quinquennium, atque eo circumacto, rursum aliud quinquennium poſt decennium, ac eo finito, aliud item decretrum eſt, ita ut continuatis decenniis per totam vitam ſummarum Imperii obtinuerit.* Quam ob causam posteriores quoque Imperatores, eſt non ad certum tempus, ſed per omne vita ſpatium iis Imperium deferatur; tamen ſingula decennia ſequuntur pro eius renovatione agant. Ex quo & aliis idem obſervat Rosin. d. cap. 22. vers. *Decennales*, Salian. ubi sup. anno 4027. num. 1. cum seqq. & anno 3046. n. 4.

Vicennialia appellabantur ludi, qui ſolemniſter vigefimo quoque imperii anno peragebantur, de quibus mentio fit apud Euseb. lib. 3. de vit. Constantini, Rosin. sup. vers. *Vicennialia*, Theat. vitæ humanæ lit. M. pag. 88. Card. Baron. anno 325. & ibi Spondan. n. 50. Gordon. in *Chronic.* cap. de indictionib. Carol. Sigon. de *Imper. Occident.* lib. 11. ibi: *Quo faſto (ideſt poſt exitum Athaulphi cum Gothis ex Italia,) Honorius Romanum repetiit, ubi tanquam exoneratā aliquando tandem incumbentium Gotborum mole Italia, ſecunda vicennialia ludorum apparatus magnifico edidit populo Romano.*

Vers. *Sed & illud planè appetet.*

Concilium Nicænum I. de quo agimus, ſub 20 Sylvestro I. incertum, ac finitum eſt, communi omnium ferè Historiographorum confensu receputum eſt, & præmisimus ſupræ, n. 10. ex plurimi, duodecimo hujus Pontificatus anno ſacramētum hanc ynodum celebraſſam fuſile, & ibi laudatis addendi ſunt qui hoc ipsum affleverant, etſi annum non affignerint, ut Illescas *Hist. Pontific.* lib. 2. c. 1. Padilla in *Chronographia Concilior.* fol. 5. Spondan. anno 325. num. 3. ubi ait errore hunc, qui apud Sozomenum legitur, non ipſi eſt, ſed Librariorum, qui verba authoris perperam immutauunt, & hoc ante alios percalluſſe Card. Pertonium in *parergo de tempor. celebriati Concil. Nicæni*, dicitur in addit. ad Spondan. d. num. 3. Rejetit præterea Spondanus ibidem, ſententiam Photii de ſeptima Synodo, qui ita opinionem que Sozomeno tribuitur, & communem conciliat, ut aſſerat ſub utroque Pontifice, Sylvestro ſcilicet, & Julio Concilium hoc celebratum: quod utique à veritate deviat ex iis, quæ D. Covarr. hic ſubjicit de tempore Pontificatus Julii, qui coepit anno 337. poſt mortem Marci,